

Конспект заняття гуртка «Креатив».

Тема: Робота з солоним тістом

Вік дітей: старший дошкільний, молодший шкільний.

Мета: Розвивати навички роботи з пластичним матеріалом (солоним тістом). Вчити учнів визначати форму і пластику окремих складових частин виробу, відтворювати їх образи в ліпленні. Учити дітей ліпити виріб з кількох частин, правильно поєднуючи їх в одне ціле. Формувати вміння працювати акуратно.

Матеріали: борошно, сіль, вода, миска, фарби, качалка, зубочистка, форми для печива, пензлик, стакан з холодною водою, зразки готових робіт.

Хід заняття

1. Організаційна частина

2. Робота над темою заняття. Вступна бесіда

Тісто – на диво пластичний матеріал для ліплення різних фігур і композицій: ніжний, м'який, на відміну від звичайного пластиліну, не забруднює рук.

Здавна відомі пластичні властивості солоного тіста. Наші прабабусі ліпили з нього фігурки різних птахів і тварин, так званих “жайворонків”, з якими зустрічали весну, бублики, пряничні “козулі”, якими одарували своїх друзів і родичів під Новий рік і на Різдво, до дня народження у знак любові й поваги. Вироби з тіста використовувались як дитячі іграшки.

Перш ніж перетворитися на дитячі іграшки, фігурки з тіста мали обрядове значення. З давніх часів відомі обряди, пов'язані з зерном і хлібом, традиційні для народів Росії, України, Білорусі, Польщі, Болгарії, Чехії. Згідно з цими обрядами весною, перед поверненням птахів з теплих країв, пеклися фігурні вироби з тіста, в основному мали вид стилізованої птиці. Фігурки називалися “жайворонками”.

В Україні такі вироби з тіста виготовлялися не тільки для весняних обрядів, але і для зимових свят, а також весіль. Фігурки дарували разом з побажаннями здоров'я, благополуччя, багатства і вдачі.

Мистецтво виготовлення виробів з тіста не забуте до сьогодні, а сувеніри, які зроблені своїми руками, користуються великим попитом. Це чудовий подарунок до урочистості та свята.

З солоного тіста можна виготовити прості фігурки і вироби, наприклад листочки, грибочки, яблука, і достатньо складні варіанти – дерева, фігурки тварин і людей, а також різні багатопланові композиції.

3. Викладання нового матеріалу

Відгадайте загадки:

В воді росте, в воді кохається,

А кинь у воду – злякається. (Сіль)

Як навколо об'їси –

Серединки не проси.

Ми такі гостинці:

Дірка в серединці.(Бублики)

В землю кидалося,

На повітрі розгулялося,

В печі гартувалося,

Запахом своїм всіх приваблює. (Хліб)

Рецепт солоного тіста

2 частини муки, 2 частини мілкої солі і 1 частина води (обов'язково холодна).

Приготування тіста. Муку і сіль добре перемішати, поступово додаючи холодну воду до отримання однорідної маси. Готове тісто не повинно прилипати до рук або кришитися. Тісто повинно бути еластичним і достатньо крутим. Для того щоб воно не висихало під час роботи, його слід держати в целофановому пакеті або в закритій посудині.

Ліплення виробів з солоного тіста

В основі виготовлення практично всіх елементів полягає кулька і ковбаска. Для оформлення виробів з солоного тіста використовується багато різних дрібних елементів: квіточки, стрічечки, ягідки, листочки, косички тощо.

Для виготовлення листків необхідно розкачати ковбаску, розрізати її на однакові частини-циліндри, які потім скатати в кульку. Кульку розплющити, і великим та вказівним пальцями сформувати листок. Прожилки можна зробити за допомогою зубочистки.

Троянди виготовляються з тонко розкатоної смужки, акуратно накрученої на зубочистку. При цьому формується потрібний розмір і форма квітки.

При виготовленні фігурок людей основою служить ковбаска, який надається конусоподібна форма. Для ліплення голови використовується кулька з тіста необхідного розміру.

З'єднувати деталі зручно за допомогою пензлика і води. Вода в даному випадку грає роль клею. Нанести пензликом невелику кількість води на поверхню деталей, з'єднати їх і акуратно притиснути одну до одної. Якщо води буде занадто, тісто може розповзтися.

Сушити вироби можна в електричній духовці; другий варіант – повітряна сушка. Дуже важливо, щоб виріб повністю став сухим. Його готовність визначають по звуку.

Виготовлення виробів “Їжачок”

Фігурка їжачка може бути частиною складної композиції або окремим сувеніром.

Технологія виготовлення:

1. Виліпити основу фігурки їжачка з кульки потрібного розміру.
2. Легкими рухами витягнути мордочку.
3. Позначити очі і рот. Носиком буде невелика кулька з тісту.
4. Голки їжачка виготовити таким чином: розкачати з тіста ковбаску; розрізати її на однакові шматочки і скатати їх у кульки; кожній кульці придати форму конуса.
5. Змочити деталі водою, приклеїти конуси-голки до тулуба їжачка, починаючи від основи фігурки до верхньої частинки спинки.
6. Колючки їжачка можна прикрасити яблуком, листочком або грибок, виготовленими із солоного тіста.

Тісто-картинки

Тісто-картинки – складні багатопланові композиції. Їх створення потребує певних навичок. В той же час ліплення тісто-картинок дає широкий простір для творчої діяльності, польоту фантазії.

Робота починається з підготовки ескізу. Однак у процесі роботи основний малюнок композиції можна міняти і доповнювати різними деталями.

“Зайчик на галявині”

Для виготовлення цієї композиції використовується додатковий матеріал – тканина, картон, рамка, фарба, стрічка, клей ПВА, пензлик.

1. Виготовити з тіста фігурку зайчика (див. “Їжачок”).

2. Підготувати всі додаткові деталі композиції: квіточки, метелики, сонечка, ялинки тощо.
3. Ретельно просушити фігурки, при бажанні розфарбувати.
4. З картону вирізати основу, обгорнути зеленою тканиною. Це – галявина.
5. Викласти пагорби за допомогою стрічки.
6. Приклеїти усі складові композиції до основи (клей ПВА).
7. Композицію можна прикрасити заготовленими штучними деталями (метеликами, сонечками, квіточками, ялинками).

Фізкультхвилинка .Гра “Пташка у клітці”

Діти ходять навколо “пташки”, що стоїть непорушно із зав’язаними очима, тричі промовляють: “Пташко, пташко, коли з клітки в небо злетиш?” Потім усі зупиняються, і один з гравців запитує: “Пташко, пташко, вгадай, хто відчинить твою клітку?” Дитина, що знаходиться у центрі кола, повинна вгадати, хто це сказав. Далі пташкою стає той, кого вгадали.

4. Практична діяльність учнів

- Виконання ескізу
- Підготовка тіста
- Ліплення виробів за задумом
- Підготовка додаткових деталей
- Розфарбовування готових виробів
- Складання з окремих готових виробів цільної композиції
- Заключне оформлення композиції

5. Підведення підсумків заняття.

Який рецепт солоного тіста? Що ще можна зліпити з тіста? Як треба сушити готові вироби?